

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

B. Gül
Burcu Gül Çubuk

İzmir Milletvekili

Özgürlükçü Hukukçular Derneği (ÖHD), 2026 yılının ilk altı ayını kapsayan ve cezaevlerinde mahpuslarla yapılan görüşmeler sonucunda hazırlanan hak ihlalleri raporunu yayımlamıştır. Bizler de gerek görüşlere gittiğimizde gerek mahpuslar tarafından tarafımıza iletilen mektuplarda gerekse kamuoyuna yansıyan haberlerde yer alan hak ihlallerini takip etmekte ve dinlemekteyiz.

İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda bulunan mahpuslar, aileleri ve görüşçüleriyle sarıldıkları gerekçesiyle gardiyanların müdahale ettiğini, tutanak tutulduğunu ve tüm siyasi kadın mahpuslara "görevli memurun görevini engelleme" vb. gerekçelerle disiplin cezaları verildiğini aktarmışlardır. İnfaz Hâkimliğine yapılan itirazların kabul edildiğini ancak her ay aynı gerekçeyle disiplin soruşturması başlatılmaya devam edildiğini ve koşullu salıverilmenin bu şekilde keyfi ve hukuka aykırı olarak engellenmeye çalışıldığını belirtmişlerdir.

Kitap ve dergilere erişimde sorun yaşadıklarını, iç posta ve sohbet hakkının tanınmadığını, mahpusların fotoğraf çekirmek için personel çağırdıklarında personelin aylarca gelmediğini aktarmışlardır. Üzerinde kimlik bulundurmeyen mahpusların; avukat görüşü, aile görüşü, spor, sohbet, kantin, kurs ve etkinlikler gibi hiçbir faaliyete çıkarılmadığını belirtmişlerdir. Koğuş kapılarının üzerinde zaten mahpusların isimleri yazılı olduğu hâlde kimlik almak istemeyen mahpuslar hakkında sistematik olarak disiplin soruşturması açıldığını, kimlik taşımanın kanunen zorunlu olmamasına rağmen soruşturma ve tecrit ile tehdit edildiklerini aktarmışlardır. Bu uygulamaya karşı iki kadın mahpusun açlık grevi yaptığını belirtmişlerdir.

Mahpuslar, depoya koydukları eşyalarının muhafaza edilmediğini ve eşyalarının çoğunun kaybolduğunu, şikâyetleri hakkında yazdıkları dilekçelerin akıbetini takip edemediklerini, ihtiyaç hâlinde revire götürülmediklerini, hastane sevklerinin yapılmadığını ve tedavilerinin aksatıldığını aktarmışlardır. "Asker yok" denilerek sevklerin yapılmadığını; göz, diş ve kanser hastalarının sevkleri konusunda idarenin hastaneye götürmeme ve Jandarmanın sevk sırasında çift kelepçe uygulaması hususunda özel bir tutum içerisinde olduğunu belirtmişlerdir.

Aramaların çok sık yapıldığını ve mahpusların eşyalarına keyfi şekilde el konulduğunu, koşullu salıverilme tarihlerinin keyfi biçimde uzatıldığını aktarmışlardır. Cezaevinin rutubetli ve nemli olduğunu, duvarların dahi mahpuslar tarafından sürekli olarak suyla yıkandığını, koğuşların soğuk olduğunu ve kaloriferlerin yanmaması nedeniyle odaların kurumadığını belirtmişlerdir.

Kapalı ve açık görüş süresinin 45 dakika olmasının, kilometrelerce uzaktan gelen aileler için çok kısa olduğunu aktarmışlardır. Bazı gardiyanların üstenci, ezen ve aşağılayıcı bir şekilde davrandığını; menopoz döneminde olan kadınlara ve bebekli annelere ek gıda verilmediğini belirtmişlerdir. Vejetaryen yemeklerinin sürekli aynı ve kötü olduğunu, bu nedenle yeterli besin alamadıklarını aktarmışlardır. Gardiyanların adli mahpuslara ilaç, yemek ve eşya dağıtımı sırasında yüksek sesle ve sinkaflı ifadeler kullanarak konuştuklarını belirtmişlerdir. Ayrıca vardiyalı çalışan hemşire bulunmadığını, akşamları ve hafta sonlarında revirde hemşire olmadığını, revire 4-5 ayda bir

çıkarıldıklarını ve hastanede doktorların ilaç yazmadığını; revirde ise “doktor gördüğü için onun yazması gerektiği” söylenerek ilaç erişimi konusunda da sorun yaşadıklarını aktarmışlardır.

Müdürün mahpusların, avukatların ve ailelerin hiçbirleriyle görüşmediğini, dilekçelere çıkış numarası verilmediği için dilekçelerinin ilgili yerlere ulaşip ulaşmadığını bilmediklerini aktarmışlardır. İdare ve Gözlem Kurulunda siyasi mahpuslara “Pişman mısın?”, “Örgüt kendini feshetmeseydi ne yapardın?”, “Silah kullandın mı?” gibi sorular sorulduğunu belirtmişlerdir. Son olarak, giyim, saç kesimi vb. konularda mevzuatta düzenlenmeyen kuralların dayatıldığını aktarmışlardır.

Bu bağlamda;

- 1) İnfaz Hâkimliğine yapılan itirazların kabul edilmesine rağmen aynı gerekçelerle her ay yeniden disiplin soruşturması başlatıldığı yönündeki iddialar Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir? Bu uygulamaya ilişkin herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
- 2) Kimlik kartı taşımayı kabul etmeyen mahpuslar hakkında sistematik olarak disiplin soruşturması başlatıldığı ve mahpusların soruşturma ile tecrit uygulamasıyla tehdit edildiği yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 3) Cezaevi idaresinin tutumuyla alakalı Bakanlığınız soruşturma başlatacak mıdır?
- 4) Göz, diş ve kanser hastalarının hastane sevklerinde idarenin mahpusları hastaneye götürmediği ve Jandarma tarafından sevk sırasında çift kelepçe uygulandığı yönündeki iddialar Bakanlığınız tarafından araştırılmış mıdır?
- 5) Kapalı ve açık görüş süresinin 45 dakika ile sınırlandırılmasının, kilometrelerce uzaktan gelen mahpus yakınlarının ziyaret hakkından yeterli şekilde yararlanmasını engellediği yönündeki şikâyetler Bakanlığınız tarafından değerlendirilecek midir?
- 6) Menopoz dönemindeki kadın mahpuslara ve bebekli annelere ek gıda verilmediği yönündeki iddialar doğru mudur? Ceza infaz kurumlarında özel beslenme ihtiyacı bulunan kadın mahpusların bu ihtiyaçları neden karşılanmamaktadır?
- 7) İdare ve Gözlem Kurullarında siyasi mahpuslara “Pişman mısın?”, “Örgüt kendini feshetmeseydi ne yapardın?” ve “Silah kullandın mı?” şeklinde sorular yöneltildiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu soruların mahpusların infaz durumlarının değerlendirilmesiyle ilgisi nedir ve hangi mevzuat hükmüne dayanmaktadır?
- 8) Mahpuslara giyim, saç kesimi vb. konularda mevzuatta düzenlenmeyen kuralların dayatıldığı yönündeki iddialar doğru mudur? Konu hakkında Bakanlığınız inceleme başlatacak mıdır?